

Sygn. akt III USK 63/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania T. sp. z o.o. w B.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Legnicy
z udziałem K. B., M. D., P. C., R. W., J. L. i A. G.
o ubezpieczenia społeczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 23
lutego 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu
z dnia 25 marca 2021 r., sygn. akt III AUa 1930/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża skarżącego organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego spółki z o.o. T. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z 25 marca 2021 r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez odwołującą się T. Sp. z o.o. w B. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze z 13 września 2017 r., oddalającego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Legnicy: z 9, 15, 16 i 30 kwietnia 2014 r. w których organ rentowy stwierdził, że zainteresowani: K. B., P. C., M. D., A. G., J. L. i R. W. nie podlegają polskiemu ustawodawstwu w

zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia w T. Sp. z o.o. w B. w okresach wskazanych w decyzjach, uchylił ten wyrok i umorzył postępowanie w sprawie oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną zaskarżając ten wyrok w całości. Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania, tj.:

a) art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 386 § 3 k.p.c. przez niezastosowanie tych przepisów i nieumorzenie postępowania sądowego na ich podstawie, pomimo że wystąpiła zbędność wydania orzeczenia, ponieważ poza postępowaniem sądowym zrealizowano cel, dla którego złożono odwołania od decyzji organu rentowego;

b) art. 477¹³ § 1 k.p.c. przez jego zastosowanie w stanie faktycznym sprawy i umorzenie postępowania sądowego w oparciu o przywołany przepis, w sytuacji gdy nie było ku temu podstaw, ponieważ:

- zaskarżone decyzje nie zostały uchylone ani zmienione w żadnym zakresie, a postępowanie sądowe nie może być umorzone na podstawie przywołanego przepisu z pozostawieniem w obrocie prawnym negatywnej dla strony decyzji, od której wniosła odwołanie,

- punktem odniesienia do oceny, czy zrealizowała się przesłanka wymieniona w przywołanym przepisie jest określona faza postępowania sądowego, a w przedmiotowym procesie w chwili wydania zaświadczeń A1 nie istniał spór w zakresie objętym decyzjami, od których wniesiono odwołania, bowiem wyroki Sądów I i II instancji były prawomocne.

- wydanie ubezpieczonemu zaświadczeń A1 na podstawie porozumienia wyjątkowego zawartego w toku postępowania kasacyjnego pomiędzy organem rentowym a belgijską instytucją ubezpieczeniową nie było wyrazem uwzględnienia żądania w rozumieniu art. 477¹³ § 1 k.p.c., albowiem zaświadczenia te wydano w załatwieniu nowego wniosku złożonego po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy, miały one charakter retrospektywny i następczy w stosunku zaskarżonych decyzji, a ponadto zaświadczenia wydane na innej podstawie prawnej niż zaskarżone

decyzje nie uwzględniały w znaczeniu materialnoprawnym żądania spółki zawartego w odwołaniu;

c) art. 354 k.p.c. przez nadanie orzeczeniu błędnej postaci, tj. wyroku zamiast postanowienia.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, wskazując, że „przepis art. 477¹³ § 1 k.p.c. ma jednoznaczne brzmienie, z którego wynika, że pozwala on na umorzenie postępowania sądowego wyłącznie w przypadku zmiany lub uchylenia zaskarżonej decyzji. W przedmiotowej sprawie wydane zaświadczenia A1 w żaden sposób nie wzruszały prawomocnych decyzji organu rentowego, bowiem - jak wcześniej podnoszono - miały wobec nich charakter następczy. Zaskarżone decyzje nie zostały zmienione ani uchylone w żadnym zakresie, co wykluczało zastosowanie przywołanego przepisu. Powyższe potwierdza orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym to orzecznictwem nie może zaś być umorzone postępowanie sądowe z pozostawieniem (w obrocie prawnym) negatywnej dla ubezpieczonego decyzji, od której wniósł odwołanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2011 r., III UK 196/10, postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2018 r., I UZ 40/18). Ponadto - zgodnie z wyrokami Sądu Najwyższego: z dnia 25 lipca 2012 r., II UK 333/11, i 18 października 2017 r., I UK 180/17, decyzja, o której stanowi art. 477¹³ k.p.c., to decyzja, z której wynika, że rozstrzyga o przedmiocie wcześniejszej decyzji i to zgodnie z żądaniem odwołania. Wydane zaświadczenia A1 nie uwzględniały w całości lub części żądania w rozumieniu art. 477¹³ k.p.c., ponieważ zaświadczenia te nie rozstrzygały o materialnoprawnym stosunku, będącym przedmiotem wcześniejszych decyzji.”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Spółka T. wniosła o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy

jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Dla oceny przedmiotowej skargi kasacyjnej istotne jest, że T. Sp. z o.o. zwróciła się do organu rentowego z wnioskiem o zawarcie porozumienia między polską i belgijską instytucją ubezpieczeniową w sprawie ustalenia ustawodawstwa właściwego dla jej pracowników (również ubezpieczonych w tej sprawie). Z pisma ZUS z 19 lutego 2020 r. wynika, że belgijska instytucja ubezpieczeniowa jeszcze 29 stycznia 2020 r. wyraziła zgodę na zawarcie porozumienia wyjątkowego w sprawie ubezpieczonych – pracowników T. Sp. z o.o. w B., zgodnie z którym pracownicy zostali objęci polskim systemem ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji organ rentowy wydał stosowne zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie

do osoby uprawnionej (formularze A1), w tym przypadku, do ubezpieczonych biorących udział w tym postępowaniu.

Okoliczność ta ma zasadnicze znaczenie, gdyż ostatecznie doszło do uzgodnienia stanowiska dotyczącego tego, któremu ubezpieczeniu – z mocą wsteczną – będą podlegają pracownicy. Polski organ rentowy i belgijska instytucja ubezpieczeniowa zajęły stanowisko zgodnie z wnioskiem odwołującej się spółki i organ rentowy wydał zaświadczenie na formularzu A1 dla pracowników odwołującej się. Co do zasady decyzja uwzględniająca w całości lub części żądanie stron w rozumieniu art. 477¹³ k.p.c. to nie tylko decyzja zmieniająca, lecz każda forma decyzji, byleby wynikało z niej w sposób jednoznaczny, że rozstrzyga o materialnoprawnym stosunku, będącym przedmiotem wcześniejszej decyzji i to zgodnie z żądaniem odwołania (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 maja 2000 r., II UKN 191/00, OSNAPiUS 2002 nr 4, poz. 96). Tym samym zasadnie Sąd Apelacyjny uznał, że skoro organ rentowy wydał zaświadczenie na formularzu A1 dla pracowników spółki T. uwzględniając żądanie spółki, to doszło do zaspokojenia roszczenia strony i uzasadniało zastosowanie art. 477¹³ k.p.c.

Z tych motywów, wobec braku zasadnej podstawy przysądu, orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., zważając na wynik postępowania i dotychczasowe obciążenie strony pozwanej kosztami postępowania na rzecz T. sp. z o.o. w B..